

Izhaja ob 4 zjutraj.
 Štano celoletno . . . 180 K
 mesečno 15
 za zased. ozemlje 300
 za tuzemstvo . . . 40
 Oglasi za vsak mm vrhne stolpe (58 mm) 3 K
 mali oglasi do 30 mm stolpe (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo
 Miklošičeva cesta št. 153
 Telefon št. 73.
Upravništvo
 Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 38.
 Račun kr. pošt. čok. urad št. 11.842

Tržaški delavski dom v razvalinah.

FASISTI SO GA DEMOLIRALI IN ZAZGALI. — PROTESTNA STAVKA DELAVSTVA. POLICIJA ZAVEZNIK FASISTOV.

(Izvirno poročilo „Jutra“.)

TRST, 10. februarja.
 V noči od torka na sredo se je pripetil sledeči dogodek v ulici Molin a vento. Enoinvajsetletni karabinjer Cecchin se je vračal s sestanka s svojim dekletom. Bil je nekoliko vinjen in je navdušeno kričal: „Evviva l'Italia!“ Srečal se je z nekaterimi vinjenimi mladenci, katere je karabinjer pričel izzivati ali pozdravljati z vzkliki: „Evviva Trieste!“ Odgovorili so mu s psovskami, nakar je karabinjer pusil dekleta ter poklical mladeniča na odgovor, češ, da morajo klicati: „Evviva l'Italia!“ Odgovorili so mu, da je tu St. Jakob in da se tu kliče „Zivio Ljenuin!“ Karabinjer je hotel aretirati nasprtnika, toda padla sta dva strela, nikdo ne ve, odkod, in Cehin se je zgrudil mrtiv.

NACIONALISTIČNA GONJA.
 Raznesla se je vest, da je mladenič, ki je streljal na karabinjerja, škostavec v tiskarni „Edinosti“. To vest so s posebnim vnetjem pričeli raznašati po mestu fašisti in karabinjerji so napravili pri stavci „Edinosti“ cele hišne preiskave. Našli seveda niso ničesar, kar bi opravičevalo to zlobno in prozorno govorico. Na lico mesta se je pa našel revolver, o katerem domnevajo, da je ast ubijalčeva.

PREPREČEN NAPAD.
 Vest o uboju karabinjerja je prišla tudi k fašistom, ki so se nahajali v večji množici v gledališču Fenice. Takoj so alarmirali svoje pomagače in pričeli iskati po ulicah karabinjerjevega ubijalca. Napadati mirne pesante, se obnašati kakor da „delajo red“, postavili so straže, pričeli vihteti orožje itd. Obenem so po vsem mestu razporejali svoje glasnike, da zbero vse svoje bande. Skupina fašistov se je pa podala v sedaj komunistični LAVORATORE v Via delle Zudecche, kjer so hoteli naskočiti tiskarno in uredništvo. To pot so jim karabinjerji namero preprečili. Okrog osme ure zjutraj je neki karabinjer aretiral mladeniča, ki ga je osunil krvavega čina proti Cehinu. — Osumljenca se je pa posrečilo, da je karabinjerju ušel izpred vrat kvesture.

BANDITI NA POSLU.
 Alarmirani fašisti so žalosni dogodek takoj porabili za preveze že dolgo nameravanega napada proti delavcem, katerih dom jim je ravnotako na poti kakor nekdanj naš Narodni dom. Okrog 11. ure ponoči so v množicah od vseh strani prikorakali pred Delavski dom, oboroženi z revolverji, bombami, železnimi drogi, bodali, kladvi in raznim drugim orožjem. Pripeljali so seboj tud sode s petrolejem in bencinom — natančno, kakor svoječasno, ko so pripravljali Narodnemu domu. Tudi to pot so sami zažgali dve petardi, da sta eksplodirali z groznim pokom, in so nato pričeli trdit, da so bombe bile vržene iz poslopja Delavskega doma na fašiste. Prišlo je pred vrati Delavskega doma tudi do spopada z nekaterimi delavci, ki so branili fašistov vstop v poslopje. V spopadu so oboroženi fašisti, ki so se nahajali v velikanski premoči in ki so bili organizirani za napad, težko ranili pet delavcev s strelji. Nekaj oboroženih banditov je nato vdrlo v poslopje. Drugi so otvorili nekaj minut trajajoč nagel ogenj na vsa vrata in okna oslopja.

POLICIJA FASISTOM NA POMOČ!
 V tem trenutku so prispeli vojaški in policijski oddelki v uniformi in v civilu ter mnogi policijski nižji in višji funkcionarji, da vodijo napad! Vojaštvo in straže so zasedle celo komunistično poslopje, k vsakemu oknu po dva karabinjerja. V poslopju se nahajajoči komunisti so zbežali v višje nadstropje in se tam zaklenili. Policija jim je telefonično sporočila, da jim dajo pol rešasa da se vdajo. Poteklo je dvajset minut, nakar so fašisti z Montuzze vrzeli proti LAVORATORU tri bombe, ki so raznesle vse šipe. Obleganec so nato vrzeli iz poslopja šop ključev in se vda-

li. Policija, agenti in karabinjerji so vdrli v hišo, prispeli so policijski uradniki in preiskali vse poslopje in uredniške papirje ter arhiv komunističnih organizacij. Enainštirideset prisotnih, vsi uredniki, stavci, meterji, ekspeditorski lista, sluge itd. so bili aretirani. Policija jih je odpeljala, z vzkliki in ploskanjem pozdravljena ob fašistovskih „oblegovalcev“, ki so zvezane delavce tolkli s palicami. Delavski dom je ostal odprt, izprazen in brez varstva.

NASKOK BANDITOV.
 Po odhodu policije so pripravljene fašisti nato s tuljenjem napadli poslopje, ki ga ni nikdo branil, ter se s pripravljanim orožjem lotili uredniških in društvenih prostorov ter tiskarniških strojev in pohištva. Razbili so vse strehe, razmetali in pokvarili orodje, polili vse prostore z bencinom in petrolejem in zažgali. Zadnji oddelki aretiranih komunistov, ki jih je straža odpeljala, so že videli, kako šviga prvi plamen!

DELAVSKI DOM V PLAMENU.
 Ko je požar že pričel, so karabinjerji potegnili redek kordon okrog poslopja. Ker se pa požar ni širil dovolj naglo, je drugi oddelk fašistov „predrl“ ta kordon ter se iznova podal v poslopje, kjer so polili petrolej v večjih množicah povsod tam, kjer se ni pričelo goreti. Požar je nato postal splošen. Poslopje je pričelo goreti v vseh nadstropjih in na vseh krajih naenkrat, in zadnji oddelk fašistov se je rešil z naglim begom.

GASILCI „NA POSLU“.
 Ko je poslopje gorelo na vseh straneh v najlepšem plamenu se je začela trobenja ognjegascov. Fašisti napravijo barijere, prepevajo svoje pesmi, zvižgajo in ustavijo ognjegasce. Karabinjerji gledajo vse to mirno in brezbrizno, skoraj radovedno. Da bi se ognjegascem vseeno ne posrečilo brizgati vodo, jim fašisti pokvarijo brizgalno. V sosednji ozki uličici Androna Barriera je med tem pokalo, revolverji, petarde in silčno. Fašisti trde, da so to bili komunistični napadi, v resnici so se tam postirani fašisti zabavali s streljanjem v zrak.

Veter je pričel raznašati iskre iz poslopja, ki je od temelja do strehe gorelo v enem plamenu. Fašisti so k temu prizoru prepevali svojo bojno pesem „Giovinezza, giovinezza“ in tulili svoj „Eia, eia, alala!“

Šele okrog 3. ure zjutraj so fašisti pričeli odhajati in ognjegascem je bilo sedaj dovoljeno da . . . gasijo.

DELAVSKI DOM OPUSTOSEN RAZVALINA.
 Njihova naloga je bila predvsem, da lokalizirajo in da zrušijo streho, da se ne vnamejo sosednje zgradbe. Od odhoda fašistov do jutra je delal na pogorišču samo en oddelk požarne brigade z nekaj brizgalinami. Streha in različna nadstropja poslopja so se udrla in pokrila kup železnega ogródja, ki je ostal od velikanskih strojev in bogate opreme tiskarne. Danes ob 2. popoldne je požar prenehal. Od Delavskega doma so ostali samo ožgani in deloma porušeni zidovi. Poslopje je skoraj še bolj uničeno nego Narodni dom, ker ni bilo tako solidno zgrajeno in so se tudi notranji zidovi podrli.

TEŽKO RANJENI FASISTI.
 Danes popoldne so se izvedela tudi imena one petorice, ki so bili ranjeni, predno se je začel napad na poslopje. To so sami fašisti, ki so stali približno bomb, ki so jih fašisti sami razstrelili. Eden med njimi je težko ranjen od drobca bombe v prsa in bo najbrže umrl. Dva druga sta ranjena od bombe, dva sta se pa sama ranila, ko sta neprevidno streljala z revolverji. V celnem poslopju LAVORATORA vkljub najstrožji preiskavi niso našli nobenega orožja in aretirani komunisti so se vdrli brez boja. Vkljub temu so jim karabinjerji zvezali roke, ko so jih gnali v zapor. Jediní glavni urednik LAVORATORA Tuntar se je nekaj upiral, karabinjerji so ga tolkli s puškinimi kopiti.

Ko so mu očitali, da je Slovenec, je v strahu tajil, češ, „sono Italiano“ . . . Fašisti trde, da so aretiranci (stavci itd.) takozvane „garde rosse“, komunistična jačajka, ki se je pripravljala, da napad fašiste, Trst, Italijo.

IZBRUH PROTESTNE STAVKE.
 Tržaški delavci v ladjedelnici San Marco, v Stabilimento tecnico, v Llovdom arzenalu, v ladjedelnici pri Sv. Roku in v skoraj vseh drugih tvornicah so stopili danes v stavko, enako tudi v ladjedelnici v Tržiču. Ves dan prihajajo goste delavske skupine ogledovat razdejeni Delavski dom. Med njimi je množica slovenskih delavcev brez razlike strank, narodnjaki, socialisti in komunisti. Narodni dom, potem štirikrat Edinost, nato dvakrat Delavski dom . . . kaj sedaj? Ali je zopet Edinost na vrsti?
 V časih, ko potrebujemo organizacije bolj ko kedaj prej, so nas mnogi bivši voditelji zapustili. Toda sami bomo prenesli četudi najhujše.

V PRICAKOVANJU NOVIH IZGREDOV.
 Jutri bo slovesen pogreb ubitega karabinjerja Cechinija. Fašisti in karabinjerji stražijo njegovo truplo. Pri pogrebu se pričakuje nove fašistovske zmagovalne — izgrede.

Krvavi izgredi na Reki

BAKAR, 9. febr. (Izv.) Nocoj je prišlo do spopada med nekaterimi jugoslovanskimi delavci in karabinjerji, ki so hoteli prepovedati delavcem petje „Lepe naše domovine“. Ker so na ti delavci kljub prenevanju nadaljevali s petjem in z vzkliki: „Dole s Italijom!“, so karabinjerji začeli streljati na delavce, ki so odgovorjali z revolverji. En karabinjer in en delavec sta obležala mrtva, dva delavca in en karabinjer ranjena. Razen tega je ranjen po zašli krogli neki mladenič, ki se ni vmešaval v spopad. V zadnjem času se sploh ponavljajo slični spopadi med reškimi prebivalstvom in italijanskimi civilnimi in uniformirani teroristi.

V laških kazematah

MILAN, 9. febr. (Izv.) V Sveziji se nahajajo v kasematah mnogi politični jetniki. deloma noši iz Dalmacije, deloma socialistični interniranci, ki jih karabinjerji nabirajo po večjih spopadih v italijanskih mestih. Sodnega postopka proti internirancem ni. Da izsilijo sodni postopek in si skrajšajo muke v podzemskih kasematah, so interniranci pričeli z gladovno stavko.

Cehi proti Rimu

PRAGA, 10. febr. Po poročilih socialističnih listov je zavzela povodom ljudskega štetja med češkimi ljudstvom započeta akcija za izstop iz katoliške cerkve že velik obseg. Kakor poroča „Rude Pravo“ je samo v Pragi tekem zadnjih 14 dni izstopilo iz katoliške cerkve približno 100.000 oseb.

Antanta okupira Bavarsko?

PARIZ, 10. febr. (Izv.) V diplomatskih krogih se trdi, da je vrhovni vojni svet sklenil, da do zasedel vsa bavarska mesta zaradi vedno ponavljajočih se izgrediv proti antanti.

Dunaj ponareja bankovce telega sveta

DUNAJ, 10. febr. (Izv.) Poljska vlada je obvestila avstrijsko, da so se po vsi Poljski pojavili izvanredno dobro ponarejeni bankovci poljskih mark. Po sledovih poljske policije, obstoji na Dunaju družba, ki ponareja poljski denar.

BERLIN, 10. februarja. Rusija bo imenovala Lumačarskega za poslanika v Rimu. Sovjetska vlada je pripravljena sprejeti 3000 laških delavcev v ruske tovarne.

Demokratski ustavni program.

SIJAJEN GOVOR VOJE MARINKOVIČA.

BEOGRAD, 10. febr. (Izv.) Današnje sejo ustavnega odbora je otvoril dr. Vesnić. Prvi je govoril klerikalac Sušnik, ki je zavračal naziv subverzivnosti za njegovo stranko in zahteval obširno pokrajinsko avtonomijo. Odgovarjal mu je minister Tričković, ki je naglašal nujno potrebo konsolidacije države, za kar pa Sušnikov predlog ni umesten. Komunist Sima Marković je izjavil, da je tudi njegova stranka za konsolidacijo države, toda na drugi podlagi. (Medklic: Na podlagi destruktivnosti.)

Nato je govoril demokrat Voja Marinković, naglašujoč, da je popolnoma odveč, ako se poizkuša v načelni debati doseči sporazum s komunisti. To bi bilo mogoče le tedaj, ako ena ali druga stranka popolnoma kapitulira. Sporazum je mogoč le v specialni debati brez kapitulacije. Zavrača trditve, da je doživel parlamentarni krah, nahaja se le v krizi, kar znači, da je treba parlamentarni režim izpopolniti. Pri reševanju ekonomskih problemov je treba imeti vedno pred očmi, da so vse države, iz katerih je izšla revolucija, pri tem silno trpele, korist pa imele v prvi vrsti druge. Nemški narod je pri izvršitvi moralne revolucije silno korist vsemu svetu, sam pa bolehal na posledicah revolucije celih 200 let. Tudi od francoske politične revolucije so imeli korist v prvi vrsti drugi, dočim je francoski narod skoro popolnoma opešal. Enako je tudi s sedanjo gigantsko rusko revolucijo, ki bo imela sicer velike posledice, a jo

Rusi že sedaj jako drago plačujejo. Naš narod, ki izvršuje ujedinjenje, nikakor ne sme iti ta pota. Zadrževal je nad 200 let navale barbarov na Evropo in se boril 1000 let za dosego ujedinjenja. Njegova naloga mora biti, da se približa drugim narodom z zakonodajnim delom. Govornik naglašava nato, da demokratska stranka ni centralistična, pač pa unitaristična. Holandci so imeli svoje geveje, Francozi svoje sanskilote, in so se ta imena vzela kot označenje radikalizma. Tako tudi demokrate pretirano imenujejo centraliste. Imenujejo nas administrativne centraliste, kar n i s m o, toda od unitarizma ne odnehamo. Glavno je, ali delamo za ujedinjenje li za razdruženje. Iz stvarnih razlogov se nagiblamo k političnem centralizmu in se ne bojimo dalekosežnih upravnih avtonomij, smo pa za dobro administracijo. V prehodne ustavne odredbe mramo spraviti vse, kar je potrebno, da se ne poruši, kar je zgrajeno, dokler ne dobimo kaj boljšega. Sporazum je mogoč v parlamentarni moči posameznih skupin.

Ljuba Jovanović je govoril o nelogičnosti zahteve po popolni suverenosti konstituante. Kar sklepe konstituante, je obvezno za vse torej tudi za Radića. Brez tega država ne more biti edinstvena. Izreka se tudi proti historijskim pokrajinskim mejam.
 Seja je bila zaključena opoldne. Prihodnja jutri dopoldne.

Klerikalna „avtonomija“

BEOGRAD, 10. febr. (Izv.) Glede ustave stoji klerikalci na stališču pokrajinske historične avtonomije. Centralni oblasti priznavajo pravico za izdajanje osnovnih in okvirnih zakonov in dajanje direktiv pokrajinskim vladam. Pokrajinske vlade niso suverene, a imajo v mejah svoje pokrajine izvesti državne zakone tako, kakor je to mogoče po posebnih pokrajinskih razmerah. Glede davčnega sistema so klerikalci deljeni na dve mnenji. Centralizacijo priznavajo samo za poste prometa in vojske. To so osnovni vidiki glede ustave v Koročevem klubu. V tem jih lahko podpirajo komunisti, ki so po najnovejših vesteh tudi za federalizacijo.

Dem. klub o ženski volilni pravici

BEOGRAD, 10. februarja. (Izvirno) Danes popoldne je imel demokratski klub sejo na kateri se je razpravljalo o predlogu poslanca Pavla Angjelića o ženski volilni pravici. Debata še ni zaključena in se bo jutri nadaljevala. Večina kluba je za to, da se predlog v načelu sprejme in ženska volilna pravica s posebnim zakonom tako uredi, da dobe ženske volilno pravico le polagoma.

Beneš v Parizu in Londonu

PRAGA, 10. febr. (Izv.) Čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš dospe danes ali jutri v Pariz, v ponedeljek pa v London. Njegov poset v Londonu je namenjen pogajanjem za trgovsko pogodbo z Britanijo.

BUDIMPESTA, 10. ebr. (Izvirno.) Vsled velikih sporov v strankah večine je vlada odgodila parlament. Ministrski predsednik Teleky bo medtem skušal setaviti novo večino.

Nov carinski tarif

BEOGRAD, 10. febr. (Izv.) Pri vredni svet je včeraj dovršil delo sestave izvozne in uvozne tarife. Sedaj ima podatki svoje mnenje še ekonomsko-finančni komite ministrov. Koncem tedna bo o stvari končno odločil ministrski svet.

Za naše poljedelce.

BEOGRAD, 10. februarja. (Izvirno) Ministrski svet je odobril kredit 6 milijonov za nabavo semen našim poljedelcem. Nabavo bo izvršila komisija ministristva poljoprivrede.

Politični položaj

BEOGRAD, 10. febr. (Izv.) Ker so bili vsi klubi poslednje dni zaposleni z razpravami o ustavnem načrtu, so pogajanja za popolnitev vlade zaostala. Ko se prično zopet pogajanja za sestavo vlade, bodo zemljoradniki zopet predložili svojih znanjih 20 pogojev za vstop v vlado, z izpremembami, ki so jih sprejeli.

ZAGREB, 10. febr. „Večer“ poroča iz Beograda, da bo novi državni proračun obsegal tudi predlog, naj se odpravi ministrstvo za prehrano in obnovu zemlje. Z ukinjenjem tega ministrstva odpade državi veliko breme.

Protidržavno gibanje v Vojvodini.

BEOGRAD, 10. febr. (Izv.) Ker se je pripetilo, da so železničarji v Vojvodini zopet pričeli tajno protidržavno agitacijo, je ministrstvo notranjih del izdalo stroge naredbes prekosavski oblasti, naj najenergičnejše nastopajo proti tej akciji ter sumljive osebe in one, ki se zalote pri tej akciji takoj izženejo iz našega ozemlja.

BEOGRAD, 11. februarja. Prepoved sprejemanja blaga za Beograd je podaljšana do 17. februarja. Izvzeta je živina, kvarljivo blago in premog.

Iz usfavnega odbora.

Beograd, 9. januarja. (Izv.) Današnji sejo ustavnega odbora je otvoril predsednik dr. Vesnić ob pol deseti uri.

CRNOGORSKI REPUBLIKANCI ZA NARODNO EDINSTVO.

Crnogorski republikanec, Jovan Gjonović, je v svojem govoru naglašal, da je narod iz Črne gore izvedel ujedinjenje brez nagodbe. Ustava mora biti po njegovem mnenju trajna in mora v kratkih obdobjih vsebovati vse socijalno življenje. Zahteva, da morajo biti zajamčene največje socialne pravice kajti ako se po nadaljevala sedanja brezduška eksploatacija, ne bo mogoče preprečiti boj in postane ogroženo celo ujedinjenje. Naglašal, da je ustavní načrt jako obširen tam, kjer bi moral biti koncijencijski, koncijencijski pa, kjer bi moral biti obširen. Monarhistična forma, kakor jo določa ustavní načrt vodi ljudi v separatizem in federalizem. Naglašal, da so vekni narodnostnega življenja napravili globoko brazdo razlik med nami in je zato želeli, da ureditev države ne bo taka, da bi ustvarjala mržnjo in strasti, ampak da se izvrši zdrav proces amalgamizma. Ustvariti moramo čvrsto državo ene narodnosti. On je zato, da se vzame srednja pot med federalistično in centralistično ureditvijo, da se stvorijo široke samouprave in široke avtonomije na zemljepisni podlagi. Dalje graja ustavní načrt, češ, da posevča premalom pozornosti ekonomskim problemom in zahteva ustanovitve privrednih tel in privrednega predstavništva v narodnem predstavništvu. Odklanja senat, češ, da ne more dvigniti ugleda parlamentarizma.

Klerikalec dr. Šimrak govori proti separatizmu Hrvatov, Slovencev in Bunjevcev, pa tudi proti imperijalizmu in hegemoniji. Sistem, ki tlačí vse, je treba porušiti. Vse čaka na novega Matijo Gubca iz Šumadije. Radič vodi politiko srboštva in zato on ne more biti ta človek. Tudi politika zemljoradnikov mu ne prija, ker hoče s pomočjo centralizma uvesti hegemonijo in sicer v zajednici z onimi, ki so do prevrata vodili madžaronsko ali vsaj oportunistično politiko. Nato polemizira z nekim člankom Čičvarija v »Beogradskem Dnevniku« in dokazuje, da Hrvati in Slovenci niso robske nravi. Hrvati in Slovenci so imeli svojo državo in so se borili za staroslovenski jezik in proti Rimu. (Medalič: Sedaj pa vodite politiko gospodarstva pod Rim). Nato je napredal bivšo srbo-hrvatsko koalicio in ji očital, da je rešila par volov od revizije in par ljudi voještva. (Dr. Popović: Sedaj sedite skupaj z dr. Lorkovićem in dr. Surminom in skupaj z Evetovićem, ki je

bil do prevrata zastopnik Tiszine stranke!). Govornik je odločno proti centralistični ureditvi države in naglašal, da minister Trifković svojih trditvej ni čisto nič motiviral. Ponovi historijat Narodnega Veča in dokazuje, da je država osnovana v pravem temelju, ker je bilo Narodno Veče legaliziran predstavnik Jugoslovenov iz bivše Avstro-Ogrske in je bil tudi dosežen sporazum s srbsko vlado, katerega je odobrila srbska skupščina. Eden izmed pogojev ujedinjenja je bila kvalificirana večina, t. j., da se ne sme vršiti majoritacija po plemenih. Ustava mora biti predložena sporazumno. Napada ministra Pribičevića in mu očita machiavelizem. Zahteva legislativno pokrajinsko avtonomijo v historičnih mejah in dva koordinirana parlamenta: enega za politična, drugega za socialno-ekonomska vprašanja. Sedanjí parlamentarizem je po njegovem mnenju doživel kralj. Je za slobodo vere in vesti, a proti temu, da hodi vladika Dositej na Češko, da ustvarja proslite (Klic: Je bil pozvan!). Šimrak: Kaj pa bi vi rekli, če bi šli mi v Macedonijo razširjati katolicizem! Klic: Macedonija je del naše države, pojdite na Grško ali v Italijo!

CERKVENO PREMOŽENJE.

Šimrak se nato pritožuje, da ustavní načrt ne vsebuje ekonomsko-socialnega dela in da se ne izvaja agrarna reforma. (Juraj Demetrovič: Ali ste za sekvestracijo cerkvenega premoženja, ker ste tako radikalen? Poprej ste me napadali, ker sem hotel eksproprijirati neko cerkveno posestvo). Govori o privatni svojini, ki jo je treba v toliko razlastiti, v kolikor ne služi socialnim svrhom. (Demetrovič: »Dobro! Samo, da se vidimo v Zagrebu! Šimrak: »Jaz nimam niše!« Demetrovič: »Ima pa jih zagrebški episkopat!« Šimrak: »Hrvatski episkopat je ponudil Narodnemu Vecu vse imetje za parceliranje!« Demetrovič: »Za katero ceno?« Šimrak zahteva nato socializacijo industrijskih podjetij, da se stre kapitalistična h'dra. (Medkič: A biskupska imetja! Šimrak: Sem tudi proti vsakemu škofu, ki hlepi po kapitalu. Demetrovič: Dobro! Kaj je s socialističnim vprašanjem med duhovništvom?)

MUSLIMANI ZA EDINSTVO IN UPRAVNO DECENTRALIZACIJO.

Nato je musliman Mehmed Spaho izvajal, da je sicer za omejitve privatne lastnine, pritoževal pa se je, da je ves tozadevni proces v Bosni za vožen. Pogreša tudi, da ustavní načrt nima predpisov za poslovnik narodne skupščine. Je za edinstveno, toda uprevno decentralizacijo države. Seja je bila zaključena ob 13. uri. Prihodnja seja jutri dopoldne.

o nameščenju sodnikov, v sedanji formulaciji nezadovoljivi. V tem oziru je prevladovalo splošno mnenje, da gre formulirati člen 70. načrta tako, da se bo glasilo, da so sodniki neodvisni in samostojni pri izvrševanju sodniške oblasti, istotako pa tudi pri oddaji mnenj v justicijsko-ustavnih zadevah. Da se to doseže, treba, da se imenujejo sodniki samo na predlog posebnih personalnih senatov sodišč, v katerih bi bili poleg predsednikov sodišč še zastopniki sodnikov samih. Ravnotako se mora izreči absolutna nepremostljivost sodnikov. Določba člena 73. ustavnega načrta, da se sme sodnik prenesti, če je istočasno povišan, bi nudila samovolji prosto roko in bi napravila sodniški neodvisnosti konec. Premeščenje sodnikov naj bi bilo dovoljeno le s posebnim zakonom, in sicer tedaj, kadar bi to zahtevala reorganizacija sodišč. Glede upravnega sodišča se je izreklo mnenje, da nikakor ne zadostuje, če ustava samo obeta ustanovitev takega sodišča. Nujno potrebno je tudi, da je v ustavi sami že določen čas, da kdaj mora biti upravno sodišče ustanovljeno. V tem oziru bi bilo odrediti, da se mora tako sodišče ustanoviti najkasneje tekom erega leta potem, ko bo izdan zakon o samoupravnih telesih. Za rešitev sporov med rednimi sodišči in opravnimi oblastmi naj se določi mešano sodišče, sestojenje iz članov državnega sveta in pa kazenijskega sodišča. Glede amnestije se je povdarjalo vsestransko, naj ima vladar pravico pomiloščenja samo v konkretnih primerih, dočim naj se pridrži splošna amnestija zakonodajnemu telesu. ako določbo imajo vse nove države in tudi francoska ustava.

Politične beležke

Dr. Trumbić o političnem položaju. Povodom svojega bivanja v Novem Sadu, kjer je imel dr. Trumbić predavanje o rapalski pogodbi in o Strossmayerju, se je izjavil bivši zunanji minister napram uredniku »Jedinstva« tako-le o političnem položaju: »Res, da je naš politični položaj za sedaj zaradi strankarskih nasprotij težak in nejasen, ali v kljub temu sem prepričan, da pride do urejenega dela tako v konstituenti, kakor sploh v našem javnem življenju. Premagali smo večje težave, zato bomo premagali tudi nesoglasja, ki ovirajo notranjo ureditev naše mlade države, ki je dobila mednarodno sankcijo. Pojave plemenske rivalitete in centrifugalizma bode vse manj in manj, kolikor jasnejša in razumljivejša nam bo potreba enega skupnega političnega imena za naš narod. Tako politično ime za našo državo je Jugoslavija, ki ne znači negacije srbstva, hrvatsva in slovenstva, ampak je političen pojav, pod katerim je naš narod — ali kot trdijo nekateri, naša tri plemena — v inozemstvu splošno znan, kar mora biti pa tudi za nas merodajno. Težnje, ki se središči okoli stvarjenja zasebnih državnih organizmov, bilo to pod srbskim, hrvatskim ali sloven-

skim imenom, ogrožajo našo bodočnost, one bi dovedle Srbe, Hrvate in Slovence do katastrofe, usodepolnejše, nego je bila kosovska katastrofa. O tem so prepričani naši prijatelji in neprijatelji v velikem svetu, pa tudi vsi naši politiki in rodoljubi malo širjega političnega obzorja. Jaz pa upam, da bo prodrl to naziranje tudi v najširše sloje našega naroda. V duhu Strossmayerjeve oporoke moramo rešiti srbsko-hrvatski problem, ker od rešitve tega problema je odvisna tudi rešitev manjšinskega vprašanja. Ko dosežemo rešitev plemenskega problema, čutile bodo narodne manjšine asimilacijsko moč naše države, prilagodile se bodo našim razmeram, našemu življenju in delu z nami na široki bazi demokratskih pravic za vse vojne državljanke. — Na vprašanje urednika »Jedinstva« o novinarskih vesteh (razširjali so jih klerikalci op. ur.), da bo šel Trumbić med socialiste in republikance, se je dr. Trumbić glasno zasmejal in rekel: »Ali je še kdo tako naiven, da bi veroval taki novinarski šali? Vedno in dosledno sem po ideologiji, ki se je v meni polagoma razvijala in se izkristalizirala v idejo, ki jo danes imenujem Jugoslavijo, zagovarjal in poudarjal sledeče stališče: v našem narodnem edinstvu in temelju našega narodnega razvika je kralj najizrazitejši simbol in jamstvo našega narodnega edinstva in kontinuitete. Naivna šala novinarskega reporterja o mojem republikanstvu, je preveč smešna, da bi se sploh splačalo o nji govoriti. + Občinske volitve v Beogradu. Po sporazumu med radikalno in de-

mokratsko stranko, se vrše občinske volitve za ves občinski odbor (50 članov) dne 6. marca. Postavljene bodo najbrž štiri kandidatne liste, in sicer: demokratsko-radikalna, socialnodemokratska, republikanska in komunistična. Z ozirom na glasovna razmerja pri zadnjih volitvah in volitvah v konstituantu je pričakovati, da zmaga demokratsko-radikalni blok z veliko večino, to je da dobi predsednika in najmanj 30 občinskih odbornikov.

Razgraničenje z Italijo. Komisija za razgraničenje z Italijo, ki jo je imenovala naša vlada, je sestavljena takole: general Dragoljub Milojević, polkovnik Borivoj Nešić, Nikola Ječmenić, Danilo Kalafatović in Mirko Popović, korvetni kapetan Klobučarević in fregatni kapetan Stanković.

Nemčija se upira. Iz Londona poročajo dne 9. februarja: V intervju s poročevalcem lista »Daily Mail«, je izjavil princ Maks badenski, da nemška vlada ne bo podpisala pogojev. »Preje bi bili pripravljene«, je dejal princ, »da pretrpimo katastrofo v korakljanu in zasedbo ruhrskega ozemlja, kakor pa, da pripravimo z lastnimi rokami verige za naše otroke in vnuke«.

Grški parlament proti Venizelozmu. Z Dunaja poročajo dne 9. februarja: Po vesteh, ki jih prinašajo listi iz Zeneve, je sprejela grška zbornica resolucijo, v kateri se zahteva, naj se proti triumviratu Venizelozu, Kondurotis in Danglisu razglasi smrtna obsodba in contumacia. Vsi sokrivci se morajo izgnati iz države.

Domače vesti.

Ljubljana, 10. februarja.

Davorin Trstenjak †. Iz Zagreba nam brzojavljajo dne 10. februarja. Tu je umrl danes opoldne šolski ravnatelj, znani pedagog in književnik, Davorin Trstenjak, v 73. letu svoje starosti. Pokojnik je bil rodom slovenskega pokolčevja in spada med najmarljivejše hrvatske delavce na prosvetnem polju. Spisal je celo vrsto pedagoških del in spisov, objavljenih po raznih časopisih. Sad njegovega študijskega potovanja je bila knjiga »Potopis po Italiji«, v kateri je podrobno opisal prosvetne razmere v Italiji. Očital je do zadnjega svež na duhu in bil dovteten za vse nove ideje, ki jih je prinesla nova doba. Bil je pristaš svobodomiselnega gibanja in je vodil kot tak neizprosni boj proti klerikalizmu. Naš narod je izgubil z njegovo smrtjo enega najmarljivejših svojih delavcev, Savez hrvatskih učiteljskih društev pa svojega dolgoletnega predsednika. Slava njegovemu spominu!

SLOVENSKA KRAJEVNA IMENA. Ker so se nekateri v Sloveniji izhajajoči nemški časopisi posluževali le nemških imen za jugoslovske kraje, so poklicana politična oblastva odredila, da se smejo odslej pri vseh javnih prilikah rabiti izključno le slovenska krajevna imena. Včerajšnja »Cillier Zeitung« že rabi izključno le slovenska krajevna imena.

GOSARJEVA AFERA. V čast volilne borbe je »Jutro« objavilo sledečo notico: »Gosar v stiški. Smolo ima Gosar, da je vojaško sodišče ravno sedaj odstopilo kazenske spise proti njemu državnemu pravdniku, ki je uvedel preiskavo zaradi zločina po § 85. Tako je SLS kandidirala osebo, ki je tekom decembra 1918, t. j. po ujedinjenju onemogočila pridruženje primorskega polka Jugoslaviji in zapravila 5 milijonov narodnega premoženja. Gosar se izgovarja, da tedaj še ni vedel, da bo Jugoslavija obstala in da bo on celo to smolo imel, da bo prošil to državo za podporo in za službo. Mi tekom preiskave, naj se jezi gospod Gosar kolikor hoče, ne bomo poročali nič več, ker je to neprevadano, tembolj, ker gre za zločin veleizdaje. Naj se Gosar izreče ali ne, žalostno za stranko, ki jo bo v Beogradu zastopal človek, ki mu lahko vsakdo v obraz zabrusi, da je »avstrijakant« in da je domovino oškodoval. Če ga Ljubljana voli, ji bo to znalo prinesli velikansko gmojno škodo, ker se bo njegova sramota prenesla nanjo.« Radi te notice se je čutil dr. Gosar užaljen in je vložil tožbo proti našemu odgovornemu uredniku Za inkriminirano notico je naš odgovorni urednik prevzel vso odgovornost in izjavil, da nastopi dokaz resnice. Izročil je istočasno preiskovalnemu sodniku obsežen dokazilni material.

»OBZOR« NI PRODAN. Zagrebškemu »Jutarnjemu listu« poroča dr.

Ustava in pravosodstvo.

O tej temi se je vršila preteklo sredo na sestanku društva »Pravnika«, na podlagi referata g. dv. sv. J. Babnika, živahna diskusija. Izvajanja vseh govornikov so bila temeljita in so kazala veliko zanimanje za to, ka-

ko bo rešila to vprašanje naša bodoča ustava. Vprašanje pravosodstva je eno najvažnejših in zato ni vseeno, kake kavelje nam podaja ustava, da bo to pravosodje res dobro. V diskusiji se je povdarjalo, da so člani ustave, ki govore o neodvisnosti sodišč in s tem v tesni zvezi

Novi vojaški zakoni.

Tiskovna zadruga v Ljubljani je založila in izdala zbirko vojaških zakonov bivše kraljevine Srbije, ki veljajo začasno za vsa kraljevino. S tem je izpolnila zelo občutno vrzel za našo javno upravo, kolikor morajo glede vojaških poslov sodelovati različni civilni uradi. Vojaška oblastva so doslej pač morala zahtevati to sodelovanje, ki je po zakonih predpisano, da so mogla urejati in upravljati svoje posle, civilni uradi pa so morali enostavno na slepo izvrševati dotična naročila, ne da bi vedeli niti za kaj, niti če je to res tako predpisano v zakonu. Imeli niso zakonov, iz katerih bi se bili mogli poučiti in prepričati o dotičnih dolžnostih, ki so jim naložene z vojaškimi zakoni.

Novi vojaški zakoni dajejo občinam mnogo večje pravice, s tem pa seveda tudi mnogo večjo odgovornost, nego je bilo to po bivših avstrijskih predpisih. Poprej je opravljali vse vojaške posle za cel okraj vojaški evidenčni častnik ali narednik pri okrajnem glavarstvu. Temu so občine in župni uradi pošiljali

svoje seznamke, da jih je pregledal in uporabil za svoje uradno poslovanje. Teh evidenčnih uradnikov novi zakon o ustroju vojne ne pozna in evidenčnih uradnikov ni več. Njih posli so se prenesli deloma na polkovne okrožne komande, deloma na občine. Zlasti pri rekrutovanju ima županstvo in občinski odbor važne naloge. Odgovorna sta za pravilno sestavo rekrutnih spisov svoje občine, odgovorna sta, da so vpisani v te spiske vsi vojaško-obvezni mladeniči iz občine, odgovorna sta, da so pri vsakem mladeniču vpisani pravilni družinski podatki in pravilno imovinsko stanje, ki služi za podlago pri priznavanju ugodnosti v vojaškem službovanju kakor tudi za pridelitev v posamezne vrste orožja. Pri rekrutni komisiji mora biti zopet navzoča vsaj polovica občinskega odbora, tako da vsakega nabornika pozna osebno kak navzoč občinski odbornik, ki more dati o njem potrebna pojasnila pred komisijo. Na ta način zakon o ustroju vojske daje občini, oziroma njenim zastopnikom takorekoč sodilniško pravico glede vojaške službene dolžnosti in glede priznavanja vojaških ugodnosti, skrbi za to, da se take prošnje raz-

motrivajo javno ob navzočnosti občinskega odbora, da pride do veljavne take pravice, kakor je vtemeljena in odgovarja javnemu mnenju občine, ne pa zahrbtna protekcija za gotove osebe ali sloje.

S tem je občinam v javni državni upravi pri rekrutaciji prepuščen veliko večji vpliv, naložena pa tudi seveda veliko večja odgovornost. Ze ta primer nam priča, kako je demokratsko zamišljen zakon pritegnil kot sodelujoč faktor ljudsko voljo v občini in kako ji pripomore do veljave. Pa ne samo pri rekrutaciji, občina ima sodevati še pri mnogih drugih vojaških poslih, kakor pri vojaškem zglaševanju, pri odpravi rekrutov v vojaško službovanje, pri nadzorovanju vojaških beguncev, pri popisu živine in vozil in drugo.

Najvažnejši v tej zbirki je zakon o ustroju vojske, ki ureja poleg vojaške službene dolžnosti tudi še različne druge službene in osebne odnose tako častnikov kakor moštva. Ona določila, ki bi z našimi razmerami ne bila v skladju, so z naredbo v to pooblaščenega vojnega ministra izločena iz zakona. Tudi ta naredba je v celoti natisnjena v zbirki, poleg tega pa so ta izjemna določila v ob-

liki opomb pridejana še posameznim dotičnim členom. Izjeme se nanašajo na predpis in pobiranje vojaške takse (vojnice), na službeno dolžnost duhovnikov in menihov, na uporabo kazenskih določil, ki urejajo posebno kazensko pravico vojaških poveljnikov, na brezplačno vožnjo rekrutov in na posebne doklade, ki se pobirajo v vojaške namene. V zbirko so dalje sprejeti zakoni o vojaški administraciji, ki nadomešča tudi prejšnji vojaški nastanitveni zakon, zakon o vojaških nabavah in dobavah, važen zlasti za vojaške dobavitelje, zakon o ženitvi vojaških oseb in v Sloveniji veljavna zakonita določila o invalidskih pokojninah.

Knjižica bo brezdušno dobrodošel pripomoček vsem političnim oblastvom, vsem županstvom in župnim uradom, ki vršijo zdaj že pripravljene za letošnje rekrutovanje, dalje orožništvo, pa tudi zasebnikom, ki se hočejo seznaniti z novimi vojaškimi predpisi. Ker je naklada preračunjena in omejena le na najnujnejšo potrebo, naj si vsakdo, kdor knjižico potrebuje ali reflektira na njo, čimpreje omisli in naroči.

Prosveta.

Gledališki list št. 21 je izšel s sledečo vsebino: Spored za 22. teden: F. J. »Tri sestree«; Boris Putjata: Gledališče in njegova bližnja naloga.

Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani naznanja vsem pevcom in pevkar, da se od petka, dne 11. t. m., zopet prične redno pevске vaje, in sicer za moški zbor ob 8. uri zvečer, za ženski zbor pa ob 6. uri zvečer. Ker imamo v programu nova slovenska glasbena dela in važne koncertne izlete, prosimo dosedanje pa tudi one pevce, kateri do sedaj niso nastopili, da se pevskih vaj z običajno vestnostjo zopet udeležujejo. — Odbor.

Pesnik Santić operiran. Tudi med Slovenci dobor znani srbski pesnik Aleksa Santić je te dni v Sarajevu srečno prestal nevarno operacijo na ledicah. Zdravnik dr. Milivoje Hadži-Kostić mu je odstranil kot oreh debel kamen. Pesnik se počuti po operaciji prav dobro. Kakor znano, so Santića pod avstrijskim režimom kruto preganjali. V priznanje njegovih zaslug mu je vlada priznala dosmrtno častno pokojnino.

Naše narodne pesmi na Angleškem. G. Lou, prijatelj našega naroda, je bil natisniti v Cambridgeu večjo zbirko naših narodnih pesmi, v kateri bodo one o kraljeviču Marku prvič vse dostopne v celoti angleški publiki.

Dežman, da «Obzor» ni prodan za ložniškemu društvu Tipografija. Vođila so se pač pogajanja za prodajo lista, ki pa niso dovedla do rezultata.

* IZPREMEMBA V BOSANSKI POKRAJINSKI VLADI. Kakor se nam iz Beograda poroča, je demisija dr. Milana Srđića sprejeta, za vršila dolžnosti predsednika pa je imenovan načelnik odeljenja za notranje zadeve Vidoje Mišović. Za novega predsednika bosanske pokrajinske vlade je obnem imenovan dr. Nikola Gjurgjević, odvetnik v Slavovskem Brodu in predsednik radikalne stranke v Vojvodini, ki bo koncem februarja nastopil svoje mesto.

* DVAJSETDINARSKI BANKOV. Uradno se razglaja: Spričlo sklepa Narodne banke, da se potegnejo iz prometa 20dinarski bankovci, razširajo brezvestni agenti in špekulanti med ljudstvom vesti, da bodo ti bankovci razveljavljeni in da se ne bodo več menjali. Na ta način povzročajo med narodom paniko in se okoriščajo z razburjenjem tako, da odkupujejo bankovce za nizke cene. Vse te razširjene vesti so tendenciozno izmišljene in se uradno demantirajo. Prebivalstvo naj bo uverjeno, da se bo izmenjava bankovcev izvršila do konca, kakor to zahtevajo interesi države in vsega prebivalstva. Proti onim, ki brezvestno trgujejo z bankovci, se bodo uporabile najstrožje navedbe in v zakonih določene kazni.

* SPOMIN NA KAJMAKČALAN. Ko je naša vojska septembra meseca 1916. zavzela Kajmakčalan, eno najtežjih pozicij v svetovni vojni, je na predlog sedanjega poslanika De Fontenavja dala francoska vlada izdelati marmornato ploščo z napisom: «Slavnim srbskim vojakom, ki so se z nami bratski borili in padli na dan bitke na Kajmakčalanu v septembru 1916. — Vlada francoske republike v znak občudovanja in hvaležnosti.» Ta spominska plošča je ležala v Solunu, dokler je ni poslanik De Fontenav dobil iz Soluna in jo na dan svečanosti mesta Beograda izročil vrhovnemu poveljniku naše vojske regentu Aleksandru, ki jo bo dal postaviti na primerno mesto.

* Nadaljevanje predavanja o davkih bo v petek 11. t. m. zvečer ob pol 8. uri v župnijski dvorani, ki jo vodi dr. predavatelj danes teden ni mogel obdelati vsega gradiva. Vstop prost. Vabimo na predavanje vsakogar, ki se zanima za ta predmet.

* SPREJEM V AKTIVNO SLUŽBO VOJNE MORNARICE. Kakor se nam poroča, se sprejemajo v aktivno službo pri naši vojni mornarici oni rezervni častniki, ki so po poklicu častniki trgovske mornarice. Prošnje je vložit do dne 25. aprila. Eventualne informacije daje Evidenčni in informativni urad vojne mornarice v Ljubljani, trg Tabor št. 1.

* DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA. Pri žrebanju drugega kola državne razredne loterije v Beogradu so bili izžrebani naslednji večji dobitki: 70.000 dinarjev dobi srečka 98.284; 30.000 dinarjev srečka 23.367; 20.000 dinarjev srečka 60.188; 10.000 narjev srečke 370, 22.555 in 48.370; po 1000 dinarjev srečke 154, 6210, 25.763 in 76.576; po 600 din. srečke 672, 48.926 in 90.331; po 500 dinarjev srečke 122, 51.951 in 92.803; po 400 dinarjev srečke 166, 391, 544, 728, 1097, 13.876, 55.510, 66.581, 76.607, in 78.061; po 200 dinarjev srečke: 4075, 6387, 12.442, 14.596, 17.323, 522, 541, 20.791, 26.011, 27.818, 28.291, 32.803, 35.514, 37.877, 43.373, 46.817, 47.275, 63.210, 74.022, 80.957, 81.781, 84.342, 88.678, 89.992, 93.342 in 98.494.

* RAZPIS SLUŽBE. Generalna inšpekcija vođa v Ljubljani razpisuje službo tehničnega pomožnega uradnika. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razpis v «Uradnem listu».

* Profesorstvo društvo, sekcija Ljubljana bo imelo v ponedeljek, 14. t. m. ob 15. uri v risalnici tukajšnje l. državne gimnazije sestanke, na katerem bo administrativni referent pri višjem šolskem svetu, dr. St. Majcen poročal o preureditvi službenih odnosov in prejemkov srednjeh šolskih profesorjev v Sloveniji. — Odbor.

* Za Jugoslovansko Matico je poslal našo upravo dr. Klepec, odvetnik v Ljubljani, iz kazenske poravnave Suhaldole-Mohar znesek 100 kron.

* IZ UPRAVNIŠTVA. Ponatis «Prigode gospoda Collina» je sedaj na razpolago. Pozivljamo vse one naročnike, ki žele začetek romana, izšlišega pred novim letom, da se oglašijo ali osebno ali z dopisnico. Le na ta način jim moremo postreči. Ponovno pa vabimo na naročbo «Jutra», ki je najcenejši slovenski dnevnik. Vsak nov naročnik dobi lahko še brezplačno začetek romana. Zatorej, sezite po njem!

* NOV SLUČAJ KOZ V CELJU. Uslužbenka v prodajalni Samopomoči v Celju, gđc. Gerčar, je obolela na kozah in je radi tega prodajalno začasno zaprta.

* POROKE. Poročil se je 6. t. m. Jakob Mirnik, posestnik v Medlogu pri Celju, z gđc. Elizabeto Gračner, 7. t. m. na zasebni uradnik v Gabrinu in

član Sokola Fran Vitiavsky z gđc. Angelo Rataj. Na Ložnici pri Zalcu se je poročil Jože Zagode z gđc. Brinovec iz Gotovelj in se je pri tej priliki nabralo na svatbi 350 K za Jugoslovansko Matico.

* POSKODBA. Strojevodja državne železnice Alojzij Lipicer je na kolodvoru v Kamniku v sredo padel s stroja in se je znatno poškodoval na glavi. Prepeljati so ga morali v ljubljansko bolnico.

* V PUSTNI NOČI. V noči od torika na sredo je v bližini kavarne «Promenade» v Mariboru večja vinjena družba napadla orožnika Petra Lavrenčiča ter ga s tako silo vrgla na tla, da si je orožnik zlomil desno nogo. Po izvršenem junaškem činu so jo napadaleci odkurili.

* SMRTNA KOSA. Na Ostrožnem pri Celju je umrla 4. t. m. 44letna predilja Marija Predovnik za kozami, v celjski bolnici 55letna posestkovna žena iz Konjic Marija Olup, v Gaberju pa 32letna žena pekovskega omočnika Marija Privšek. Dne 7. t. m. je umrla v Celju po dolgi boleznii ga. Ivana Jakowitsch, trgovčeva soproga.

* ODPRAVA ČLOVEŠKEGA PLODA. V sredo se je pred mariborskim sodiščem končala dolgotrajna razprava proti Pavli Čečovnik radi odpravljjanja človeškega ploda. Babica Čečovnik je bila obtožena dveh takih zločinov, ki jih je izvršila že l. 1918. na dveh ženskah iz Nove vasi pri Slov. Bistrici. En slučaj se je smatral sicer samo za poizkus, v drugem slučaju pa je bila odprava plodu ugotovljena. Čečovnik je bila obsojena na tri mesece težke ječe, ženski, ki sta dali odpraviti plod, pa na 14 dni, oziroma na en mesec ječe. Čečovnikova je dobila v obeh slučajih tisoč kron nagrade.

* UBOJ NA DOLSKEM. Pozno ponoči 31. januarja t. l. je sedelo več kmetskih fantov v znani gostilni Rudolfa Zupančiča na Dolskem, med njimi tudi posestnikov sin, 23letni Fr. Zupančič, p. d. «Bukov». Okoli 9. zvečer sta prišla v gostilno železniška delavca France Bernard in France Pirc iz Zaloga. Med mladim Zupančičem in Bernardom se je kmalu vnel hud prepir zaradi deklet. V prepiru je Zupančič udaril Bernarda z litrsko steklenico po glavi. Bernarda so nato odstranili iz gostilne na cesto. Za njim pa je odšel tudi Zupančič. Naenkrat je bilo slišati tri močne strele, oddane očividno iz vojaške puške. Orožnik Golibica ki stanuje v bližini, je tekel na kraj, odkoder je bilo slišati puke in je zagledal na cesti s smrtjo se borečega Človeka. Vprašal ga je: «Kdo ste?» S slabim glasom je neznanec odgovoril: «Bernard iz Zaloga.» Kmalu nato je Bernard izdihnil. Kot storilca so orožniki pozneje prijeli Franceta Zupančiča, ki pa dejanje doslej taji.

* CIGANSKA NADLOGA. V nenavaden položaj je prišel 6. t. m. veselilni odbor Sokola v Sv. Lenartu. Ko se je predpustna zabava ravno lepo razvila, je prišla tolpa 20 ciganov in hrupno zahtevala vstop na veselico, češ da se ne strajajo še tako visoke vstopnine. Veselilni odbor je bil v precejšnji zadregi, končno pa je nepovabilim, sicer precej dostojno obleženi gostom vendarle dovolil vstop. Cigani so prišli iz Sp. Lendave in so se obnašali na veselico popolnoma mirno. Kljub temu so bili udeležniki v neprestanem strahu za svoje imetje in svoje domovje. No, pa kakor so cigani nepričakovano prišli, tako so tudi izginili, ne da bi zapustili za seboj kake sledove.

Korupcijska afera v stanovanjskem uradu
Ljubljana, 10. febr.

Danes objavljajo sledeči uradni komuniké:

V javnosti se je večkrat čulo, da se vrše pri ljubljanskem stanovanjskem uradu nerednosti in da je mogoče tam kaj z denarjem vplivati na potek uradnih poslov. Poverjenik Ribnikar je z namenom na trgovorice zaslišal več strank, ki pa niso izpovedale obremenjujoče za nikogar pri stanovanjskem uradu. Navzlic temu so se poizvedbe nadaljevale. Zadnje dni se je posrečilo priti nerednosti na sied. Izkazalo se je, da je nek pisarniški uradnik pri stanovanjskem uradu sprejemal od strank pod raznimi pretvezami večje in manjše svote ter celo na nedopusten način izpreminjal odloke poverjeništvu za socialno skrbstvo. Poverjeništvu je uvedlo danes proti dotičnemu uradniku disciplinarno preiskavo. Istočasno je bil suspendiran in izroččen državnemu pravdništvu.

Kompromitiran uradnik je, kakor smo izvedeli, pisarniški oficijal pri stanovanjskem uradu Besov. V enem samem slučaju je

izšilil od neke stranke baje nad 5000 kron. Jemal ni le denarja, temveč je tudi samolastno spreminjal odloke poverjeništvu.

Velika poštna tatvina na Grahovem.

Iz Cerknice nam poročajo: Na Svečnico dne 2. t. m. je pri zaključku dnevne blagajne zapazila upraviteljica počte v Grahovem pri Cerknici, gđc. Jožica Bižal, da ji manjka v poštni blagajni znesek 12.000 kron, in sicer trije bankovci po 4.000 K. Sprva je mislila, da je kaka pomota. Pozneje, naslednji dan, dne 3. t. m. pa je pri skontraciji blagajne ugotovila, da ji v resnici manjka gorenji znesek. Zadevo je takoj javila orožnikom v Cerknici, ki so nenadoma uvedli poizvedbe, ki so bile otežkočene, ker upraviteljica ni mogla točno navesti momenta, kdaj naj bi bila tatvina izvršena. Iz poštnega urada se je oddaljila samo enkrat dopoldne, ko je pobirala pisma iz zunanje nabiralnika. Takrat pa je urad zaprla. Opoldne se je za pol ure odstranila, ko je odšla na kosilo v Krajevno gostilno. Poštni urad je med tem časom zaprla in vrata zaklenila, dočim je v uradu pustila poštno blagajno nezaklenjeno. V blagajni se je nahajal znesek 46.215 K 13 v.

Orožniki so več dni zasliševali vse v hiši stanujoče osebe. Večina zaslišanih je podala točne odgovore. Le 31letni mizarški pomočnik Ludovik Bavdek se je pri zaslišanju zapletal v protislovja in zelo sumljivo je bilo, da se je na Svečnico popoldne odpeljal v dve uri oddaljno Novo vas na Bloke, kjer je pil v Lavričevi gostilni četir vina. Kakor zatrjuje, je to vino plačal natakariči z malim bankovcem. Orožniki so takoj odposlali v Novo vas patroljo, ki je pri natakariči Mariji Hočvar dognala, da je Bavdek hotel vino plačati z bankovcem po 4000 kron. Ta okolnost je dala povod, da so orožniki Bavdeka kot tatvine sumljivega aretirali in ga oddali sodišču. Bavdek še vedno taji.

Sokolski vestnik.

sv. OBČNI ZBOR SOKOLA II V LJUBLJANI se je vršil dne 30. prosinca t. l. Iz poročil društvenih funkcionarjev je posneli, da se je društvo kakor tudi njegov odtsek na Škofiji tudi v tem letu lepo razvijalo. Tako ponemamo iz načelniškega poročila, da je telovadilo v 109 večerih 2671 telovadec, v 99 večerih 1861 moškega naraščaja in v 92 večerih 3888 moške dece iz poročila načelnice, da je telovadilo v 114 večerih 2782 telovadkinj, v 94 večerih 3168 ženskega naraščaja in v 81 večerih 2416 ženske dece; iz blagajniškega poročila, da znaša konec upravn. dobe 1920. društvena imovina 39.375 K 08 vin, z vrednostjo inventarja vred pa društveno premoženje skupaj 61.005 K 08 vin. Smrna kosa, ki tudi to leto ni prizanesla društvu, je ugrabila med drugimi tudi zaslužnega sokolskega delavca, podstarosta brata Jakoba Smoleta. Izmed sklepov obnege zbornice je navedel zlasti določitev ustanovnine na 400 K, vpisnine na 10 K, članarine 24 K na leto. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: starosta brat dr. Oton Fetič, podstarosta brat dr. Vladimir Borštnik, podstarostinja sestra Marija prof. Sičeva, načelnik brat Ivan Pavlin, načelnica sestra Marija Butala, tajnik brat Ladislav Gabrček, blagajnik brat Aleksander Valjavec, predsednik izobraževalnega odtoka brat dr. Rudolf Mole, matrarikar, gospodar in predsednik glasbenega odtoka brat Anton Vidmar, matrirarica sestra Anica Bambič, odborniki bratje Vahtar, Jernej Sturm, Marija Puhova, kot namestniki oziroma namestnice pa brata oziroma sestri Franc Čermak, Anton Sever, Mara Čukova, Olga Gillieh.

sv. MARIBORSKA SOKOLSKA ŽUPA. Prvi redni občni zbor bo v nedeljo, 13. t. m. ob 9. dopoldne v Narodnem domu.

sv. SOKOL V MOKRONOGU. Iz Mokronoga nam pišejo: Naše, če tudi mlado društvo, je pred nekaj dnevi kupilo na javni dražbi obširno poslopje v sredini trga za 37.300 kron. Ta znesek se je takoj izplačal iz društvenega premoženja in darov društvenih prijateljev. Sedaj se bo de pričela graditi v istem prostoru velika dvorana, v kateri bodo razum Sokola imela vsa narodna društva, kakor tudi dramatičen odtsek svoj stalni «Sokolski dom». Preuredba te stavbe v novo veliko dvorano bo delala šest celih naših Dolomajki. Rojaki, bratje Sokoli in vsi zavedni Slovenci in Slovenke, nabirajte zneske za to narodno trdnjavo, ki bo odbijala vse sovraze sokolske ideje in naše države. Prispevki naj se blagohotno pošiljajo na naslov: Sokolski dom v Mokronogu.

— Občni zbor »Kmetijske družbe«. Kakor poroča »Kmetijski list«, je vlada odredila, da se vrši občni zbor »Kmetijske družbe« v teku prihodnjih šestih tednov, in sicer s stariimi delegati. Ako ti se ta občni zbor v od vlade odrajenen času ne izvrši, odnosno ako bi pri pogajanjih, ki jih vodi vlada, ne prišlo med strankami do sporazuma, tedaj bo vlada doseđani neupravičeno poslujoči družbeni glavni odbor razpustila in postavila komisarija, ki bo nemudoma sklical občni zbor s stariimi delegati.

— Mariborsko tržno poročilo od 8. t. m. Mraz, ki je pritisnil pretekli eden, je mariborskemu trgu znatno škodoval. Prigono živine je bil znatno manjši, kakor se je pričakovalo. Na sejem je bilo prigonanih 132 volov, 8 bikov, 74 krav, 9 telet, 4 konji skupno 227 glav. Klavne živine je bilo malo, zlasti volov. Zato so morali mesarji poseči po telcih in kravah, kar je imelo za posledico povišanje cen klavne živine. Manjši voli so se plečevali po 15 do 16 K, plemenski 12 do 15 K, klavne krave 13 do 15 K, breje in molze 13 do 14 K. Prigonani bikli so dosegli cene 8 do 12 K. Kakor je razvidno, je tendenca v cenah rastoča, kar je pred vsem posledica živahnega povpraševanja inozemstva po naši živini.

— Odtsek za določevanje cen v Mariboru je določil sledečo ceno: za pol kilo grama belega kruha iz moke št. 2 8 kron, za 60 dkg črnega kruha 7 kron. Cena svinjskega mesa ostane kakor do sedaj 32 K kg, aveža slanina, 7 cm debelosti 42 K, 7 do 10 cm debelosti 46 K, nad 10 cm pa 48 K.

— Carina na rotacijski papir se odpravi. Odbor gospodarskega sveta je dovršil večerj svoje posvetovanje o reviziji carinske tarife. Na predlog Evgena Demetroviča je odbor sklanil, da se odpravi carina na časopisni rotacijski papir, na fiskarsko barvilo ter na maso za valjke in tiskarske streže.

— Padanje cen lisijih kož. Ker so lisije kože prišle v Ameriki in na Francoskem iz mode, jim pada cena. Medtem ko so stale lansko jesen na 1000 K, stanejo v inozemstvu danes komaj 100 K. Cena je padla tudi ovčjemu krznu.

— Načelnje padanje cen na Angleskem. Angleski nadzornik za prehrano je že vnaprej naznanil nadalnje padanje cen za najvažnejša živila, ker padanje cen ni pripisovati lokalnemu prenapolnjenju, ampak faktični nadprodukciji.

— Izvoz cinka, cinkaste ploče in prahu in stekla carine prost. Privredni finančni svet ministrstev je dovolil celjski cinkarni, da sme izvažati cink, cinkaste ploče, in cinkov prah brez carine, brez osiguranja zdrave valute in brez davka na poslovlni promet. Na podlagi istega sklepa je dovoljen vvoz pet wagonov stekla na Sušak pod istimi pogoji za popravo škode, ki jo je povzročile zadnje bombardiranje Sušaka.

— Podružnica zagrebške eskomptne banke na Sušaku. Eskomptna banka v Zagrebu otvori svojo podružnico na Sušaku, in sicer v lastni hiši, ki jo je kupila te dni.

— Eskomptna banka za Vojvodino. V Sznobici se osnuje eskomptna banka za Vojvodino z glavnico šest milijonov kron. Osnovatelji so zagrebška eskomptna banka in nekateri ljubljanski denarni zavodi.

— Naseljevanje bank v Ljubljani. Pred vojno in po njej so banke tudi glede zbiranja hranilnih vlog močno izpodrinile hranilnice in zadruge. Zadnji čas se začele vse mogoče banke iskati Ljubljano in Maribor. Konkurenca je zdrava, vendar je tekmovalje za hranilne vloge in kliente včasih nesolidno in ni koristno za naše kraje, če se izsesava iz njih hranilne vloge in jih drugod uporablj. To prakso so poprej imele dunajske banke, ki so tu zbirale denar za dunajske spekulacije. Treba bo, da se hipertrofiji stori konec posebno pa da se gleda, da iztrebimo ono, kar ni po veliki večini v domačih rokah.

— Nova tvornica za šampanjec in likerje. Trgovec v vinom, Pero Kostić, je osnoval v Sremskih Karlovcih tvornico za šampanjec in likerje. Glavnica znaša dva milijona dinarjev.

— Novi naslov generalnega konzulata v Marseille. Vse zainteresirani trgovci se dajo za potom na znanje, da se je kraljevi generalni konzulat v Marseille definitivno namestil v ulici de Prado št. 76.

— Sremske železnice pod upravo beogradske direkcije. S 1. februarjem so prišle sremske železnice pod upravo beogradske direkcije. Osobje zagrebške direkcije, zaposleno na teh železnicah, se s 1. junijem prevzame na plačo po zakonu o ureditvi železniške direkcije v Beogradu.

— Avstrijski izjemni železniški tarifli za les. Po izjemnem tarifarniku, ki je izšel pred nekaj dnevi na Dunaju, plača avstrijski trgovec za prevoz enega vagona lesa iz Graza v Trst ca. 300 lir. mariborski trgovec pa mora plačati 836 lir. Štem hoče nemška vlada eliminirati valno postavko, ki je vračunana v konkurenčno zmolnost našega lesa, to je neposredno bližino naših krajev morja. Potreba revizije naših železniških tarifov je tem bolj nujna.

— Prijava za hladnične celice. Prešli smo in objavljamo: Vse stranke, ki reflektirajo na lastno shrambo (celice) v budoči ljubljanski hladnici, naj to nemudoma javijo pisмено s točnim naslovom mestnemu tržnemu nadzorniku. Pripominjamo se tudi, za katero blago bi služile shrambe, in v kakšni maksimalni množini se bode dotično blago deponiralo v hladnici. Mesarji naj javijo, ako reflektirajo na prostore za soljenje mesa in izdelovanje klobas ter navedejo množino blaga, ki ga hočejo dnevno izdelati.

— Prisilno posojilo in oddaja premoženja na Poljskem. Finančni minister se je odločil, da uporabi naredbo o prisilnem posojilu. Tozadevni zakonski načrt je ministrstvo že pripravilo in ga predložilo v odobrenje. Brez ozira na to se bo sestavil tudi še zakonski načrt o enkratni oddaji premoženja.

— Ratifikacija trgovinske pogodbe z Nemčijo odgodena. Ratifikacija trgovinske pogodbe med našo državo in Nemčijo, ki bi se morala izvršiti te dni, je odgodena, in sicer na zahtevo trgovinskega ministrstva, ki potrebuje se nekaj podatkov.

— Gospodarski položaj v Ameriki. Glasom poročila Federal Reserve Board se je v zadnjem času gospodarski položaj v Združenih državah izboljšal. Mnogo tvornic, ki zadnje mesece niso obratovala, je zopet pričelo celotno ali deloma z obratom. To se opazi pred vsem na polji tekstilne industrije. Vkljub temu pa je glasom neke statistike v Združenih državah še nad 3.470.000 ljudi brez posla.

— Nov laški drobiž. Italijanska vlada je naročila v svoji kovnici, da izdelata drobiž iz bronca po 5 in 10 cent v znesku 8 milijonov lir, povrhu onih, ki se kujejo nanovo za nadomestek starega drobiža, ki se naj potegne iz prometa.

Borza 10. februarja

Zagreb, devize: Berlin 243 do 247, Milan 535 do 537,50, Lond. 365 do 570, New York 145 do 146, Pariz 1040 do 1045, Praga 189 do 190, Svica 2350 do 2375, Dunaj 21,22 do 21,30. Valute: dolar 144 do 144,50, avstr. krona 24,50 do 25, rublja 70, češke krone 180 do 185, franki 1000 do 1020, napoleonidori 475 do 480, marke 234 do 235, leji 195 do 200, ital. lire 520 do 532. Blagovna borza: ceno iste kakor večerj: Surovi spirit 17, rafinirani 23,70, vse franko Zagreb.

	denar	blago
Banka za Primorje	1000	1030
Trgovsko-obrtna banka	575	580
Banka Brod na Savi	378	380
Jadranska banka	1800	1820
Hrvatska eskomptna banka	1460	1475
Slavonija	1225	1240
Narodna šumska industrija	785	740
Srpska banka	725	735
Eksploatacija drva		1550
Narodna banka	640	645
Jugoslavenska banka	588	540
Ljubljanska kreditna banka	305	350
Prastrediona		2250
Gutman		1445
Rečka pučka banka	450	470
Dubrovačko parobrodno dr.		6100
Poljedelska banka	98	1020

Beograd, valute: funti 138 do 139, franki 253 do 255, dolar 36,20 do 36,45, lire 132 do 134, leji 49,50 do 50, češke krone 45 do 46, marke 50, do 50,50, levi 49,75 do 45, avstr. krona 6 do 6,40, napoleonidori 121. Devize: London 138 do 141, Pariz 253, Zeneva 587 do 595, Soha 250, Rim 134, Praga 46,50 do 47,50, Berlin 61 do 61,50, Dunaj 5,35 do 5,75.

Avstr. krona renta 94,70
majska renta 94,70
Ogrska krona renta . . . . . 900—08
V. avstrijsko vojno posojilo 84,50
Turške srečke . . . . . 3700—
Avstr. kred. zav. za trg. in ind. . . . . 1410—
Anglobanka . . . . . 1091—
Bankverein . . . . . 1162—
Länderbank . . . . . 1950—
Avstro-Ogrska banka . . . . . 4600—02
Bosanska zemaljska banka . . . . . 1380—02
Zivnostenska banka . . . . . 2499—02
Državne železnice . . . . . 5110—01
Lombard . . . . . 3220—02
Alpine-Montan . . . . . 5460—02
Praska železna industrija . . . . . 12200—02
Trboveljska premogokopna . . . . . 4280—02
Leykam. papirnica . . . . . 6150—01
Kranjska železna industrija . . . . . 7870—02
Zeneva-železo . . . . . 7650—01

Curlh, Devize: Berlin 10,20, New York 617, London 23,94, Pariz 44,15, Mi 22,45, Praga 7,75, Budapeša 1,125, Za 4,90, greb 4,50, Bukarešta 8,50, Varšava 0,80, Dunaj 1,55, avstrijske krone 1,05.

Vremensko poročilo.

Dat.	Čas	Temperatura	Veljavi	Malo
10. febr.	7. uri	7,8	0,8	ok.
11. febr.	7. uri	7,8	0,8	ok.
12. febr.	7. uri	7,8	0,8	ok.

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

Prešla je urica in Filip, ki se je vedno bolj zanimal za svojega čudnega sosedu, je z njim filozofiral o vprašanih življenja, včasih s stališča čevljarkega, včasih s stališča dekoraterja nočnih kavarn. Pri tem sta se pridno namakala s pivom in Woerzove smrdljive cigarete so širile strupene pline. Končno je Woerz zazelhal in vprašal: «Tje, za hudiča dolgočasno je to življenje! Ali še nisva aocoj dovolj dolgo sedela? Pojdiva ga raje kam markirat!»

«Prav rad», je odgovoril Filip, «čeprav nisem pravzaprav prost pred tretjo uro.»

Gospod Woerz je zopet potrkal po mizi in želel plačati. Zadnje krat je bil to pozabil. «Osem piv, stošestdeset mark», je napovedal uslužni strežaj, in gospod Woerz je potegnil iz prsnega žepa staro, zelo oguljeno usnjato listnico in naštel na mizo v bankovcih 160 mark ter dodal v nifju 80 fenigov za napitnino.

Prokleta, si je mislil Filip, če si moj sosed še ni pogasil žeje, bo tekom ene ure ruiniran! Sicer pa izgleda, da gre njegovo čevljarstvo prav dobro. Čaša piva po dvajset mark, to je že knežja cena za pivo, čeprav napitnina desetih fenigov po čaši ni ravno kneževska. Še predno je končal svoja razmišljanja, se mu je posvetilo in skoraj bi bil zažvižgal med zobmi. Aha! Sedaj se je naenkrat spomnil, zakaj so se mu čevljarjeve poteze zdele že prej tako znane in zanimive, in našel je etiketo k fotografirani tega obraza, shranjeni v svojih možganih. Kneževska napitni-

na! Seveda! Če je Filip v Papillon de Nuit pričakoval milijarderjev in velikih knezov, so res prišli, četudi ne v večerni obleki. Z vso jasnostjo se je Filip spominjal številke Scherlove «Woche», ki izjemoma ni imela Kaiserjeve slike, zato pa slika današnjega Filipovega pivskega brata. Pod njo pa ni stalo: «Gospod Woerz iz Altone», marveč «Mihael Nikolajevič, ruski veliki knez.»

Takozvani prismojeni veliki knez! V naglici se je Filip skušal spomniti na podrobnosti, ki jih je že slišal o tem možakarju. Vsa Evropa je včasih govorila o njegovih bedarijah, pa tudi o njegovem bogastvu. Knez ima velikanska posestva in rudnike v Rusiji, od svojega očeta je podedoval cele četrti mesta londonskega. Toda London se velikemu knezu uprav gabi, tako so si pripovedovali. Pač se mu je priljubil Berlin in Hamburg je bil knezova specialna Meka, kamor je često romal. Vsako leto je potoval preko Kodanja in tam obiskal svoje visoke sorodnike ter se pri tej priliki ustavil v Hamburgu, pa tudi sicer je skočil tja na nekaj veselih uric. Pri dvoru mož ni bil v milosti, in še pred kratkim je bilo čitati v časopisju, da so ga poslali v pregnanstvo v Jekaterinoslav. Očividno je tam ušel carjevimi oprtnikom in uživa sedaj svojo ukradeno svobodo zopet v svojem Hamburgu. Zares možu, ki je nastavljen, da čuva nad knezovo varnostjo, sedaj ne zavidam si je mislil Filip, saj hodi po svetu večno s svileno vrstico okrog vratu. Njegova naloga je tem težja, ker je veliki knez uprav izbreren glumec in ker pozna zločinske ulice Hamburga in Berlina najmanj ravnotako natančno, kakor najboljša policija. Poslovodja «Papillona» je velikega kneza tudi v njegovi preobleki očividno poznal že od prej.

Filip je v svojem spominu z naglico pobiral te odlomke. Med tem je pa v družbi Woerzovi že zapustil nočni lokal, poprej sta se še nekoliko skregala s poslovodjo, ki je Filipu zagrozil, da ga odpusti, če odide pred tretjo uro. Z ozirom na to, je gospod Woerz dal poslovodji nasvet, ki se lažje izgovori nego izvrši, in ki je bil sicer dobro mišljen, ki ga pa tu ne moremo ponatisniti... in na to je s trotoarja priklinal izvoščka. Izvošček se je u veliko začudil, ko je zagledal neenaki parček, Filipa v cilindru in v večernem oblačilu, Woerza pa v sivem oguljenem kostumu... in že je mislil, da je poslednji detektiv, ki je aretiral elegantnega frakarja. Zato so bile njegove prve besede: «Aha, zdaj gremo pa v luknjo! Le hitro notri, jaz ne maram priti ob svojo reputacijo, če vozim takšno sodrgo!»

Gospod Woerz mu pa ni ostal na dolgu z odgovorom.

«Kaj, mi smo sodrga? Mi? Med vsemi zabitimi izvoščki Hamburga si ti največja sv...» itd. V najbolj pristnem hamburškem dialektu je na to izčrpno opisoval lastnosti izvoščkove na največjo radost in veliko zanimanje njegovih stanovskih tovarišev. Nato sta izletnika sedla v voz in Woerz je zaklical: «V Seilerstraße, pa naglo!»

Preklinjaje je izvošček pogljal konjičev v tras v smeri proti St. Paulu. Deset minut pozneje, ko so prevozili takozvani Lombardni most, Filip že ni več vedel, kje se nahajajo. Gospod Woerz je nadaljeval svoje švadriranje ob Filipovi desni. Naenkrat se je Filipu zahotelo, da bi pušil. Izvlekel je iz žepa svoj tok za cigarete. Pri tem je nehote pokazal tudi svoje belo-modro dekoratersko legitimacijo za Papillon de nuit, ki mu jo je dal direktor Breitmann, in ta

trenutek, ko se je pokazala vstopnica, so zavozili v luč obločnice, ki je za hip razsvetlila notranost kočije. Filip si je prižgal cigareto, potegnil je pa jedva dva, tri dime, ko je čevljar ustavil voz na ta način, da je prišel z vso silo bobnati po stropu voza. Na to uljudno odprl vrata in Filip je skočil na prosto. Dež je že ponehal, zato je pa pritisnil občuten mraz. Filip je prestopil in se potem obrnil, da pogleda, kje je ostal gospod Woerz.

(Dalje prihodnjic.)

Po svetu.

× Srečen delavec. V Wiener Neustadt je našel neki tovarniški delavec med stari piemi družine nekaj zelo redkih Mavricijevih mark iz leta 1847; med njimi plavo, ki jo je dobil samo v sedmih eksemplarih. P r j zadnji dražbi v Parizu je imela vrednost 116.000 frankov. Delavec je postal večkratni milijonar.

× Najtežji človek na svetu umri. V mestu Boržu je umrl Francoz Pierre Gindole, ki je imel 28 let in je tehtal 232 kg.

× Srečna Italija! Iz neke statistike povzemamo: Italija ima enega papeža, 70 kardinalov, 226 škofov (vsa ostala Evropa premore le 291 škofov), 20.000 župnikov, 68.844 kaplanov, 65.000 menihov, 42.352 nun in 3509 samostanov.

× Sladkor kot zdravilo. V bolnici usmiljenih bratov na Dunaju vrše se zanimivi poskusi z vbrizganjem sladkorja v žilo. V dveh slučajih bronhialnega katara se je posrečilo doseči tako zboljšanje, da sta se bolnika mogla odpustiti kot ozdravljenja. Pri vnetju prane mreze sledi eksudat, ki se pogosto mora odstranjevati s punkcijami, z se eksudat vkljub temu rabi ponavljati. Z injekcijami sladkorja se ponavljanje eksudata prepreči. Nadalje se je vbrizgaval sladkor v žile bolnikov, ki so morali biti narkotizirani zaradi operacije. Opažalo se je, da se je take bolnike lažje narkotiziralo. Tudi pri očesnih boleznih se znatno olaj-

šava proces zdravljenja, ako se napravijo injekcija s sladkorjem. Poskusi se v omenjeni bolnici nadaljujejo.

× Poročni par z 29 otroki. V Nemčiji se je poročil vdovec, ki je imel s prvo ženo 18 otrok, z vdovo, kateri je ostalo od prvega moža 16 otrok. Tako ima ta mladi par že na pričetku svojega zakonkega življenja 29 otrok.

× Ženitvena vročica na Dunaju. Ša pustno nedeljo je bilo v dunajskih katoliških cerkvah 1300 porok.

× Koliko je Evropa dolžna Ameriki? Glasom poročila profesorja narodnega gospodarstva na Cornell University, W. G. Warren, katerega je omenjeni voščak podal ameriškemu parlamentu, bo znašal dolg Evrope Zedinjenim državam leta 1924 dvajset milijard dolarjev. V tej svoti so vračunjeni tudi vojni dolgovi. Po današnjem kurzu bi ta svota znašala okroglo 300.000.000.000 jugoslovanskih kron.

× Dolga spomladanska krila. Iz Pariza poročajo, da kratka ženska krila izumirajo. Spomladanska krila mode 1921 bodo segala brez dvoma do glečnikov, a v ekstremnih slučajih bodo še daljša. Dolga krila so se že pojavila v pariški velikih operi, pri ruskem baletu in v odličnih galerijskih slikah. Kakor se zatrjuje, se bodo s prvimi lastavicami na parških bulvarih pojavila tudi dolga krila. Decolleté večernih toalet bo mnogo decentnejši kakor v prejšnji modi in izretek na hrbtu bo manjši kakor je bil doslej. Pojavile se bodo tudi obleke, pri katerih bo ena rama pokrita, druga pa gola!

× Dete, ki je spalo tri tedne. V londonskih krogih vzbuja veliko senzacijo slučaj, o katerem so te dni poročali tamkajšnji listi. Osemletni deček je pred tremi tedni zaspal ter se zbudil še le 3. februarja. Na dečku ni bilo opaziti vsake dolgega spanja nikake bolezni, niti utujenosti; imel je le velik apetit. Predno je zaspal, je deček tožil, da ga glava boli.

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Izjubila sa se dva potna lista na ime Fornasarió in nekaj spisov o pohištvo. Najditelj se naproša, da naj jih izroči proti nagradi v pisarni dr. Koruna, Knašjeva ulica št. 4. 351

Nova železna ko esa za hunte s mednim vložkom v tečajih, širina 60 cm, prodá F. Stupica, Ljubljana. 348 4-1

Rnjigovodja, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, išče službo. Ponudbe na Čerjavava Karel, tovarna testenin, Il. Bistrica. 249 4-1

Kupi se taška, še dobro ohranjena, pripravna za inkasanta. Naslov se izve v upravnistvu «Jutra».

Prodá se skoraj še nov, nerabljen „Mayers Konversations-Lexikon“, 24 zvezkov. Naslov pové upravnistvo «Jutra». 326 5-3

Riž, sveče, vino, prazne sode nudí najceneje Fr. Širo, Kranj. 331 50-21

Vino izbrano, naravno, belo ali rdeče, novo ali staro, po vrlo nizki ceni za malo ali veliko, pošilja v poslanih sodih Ciglar, trgovina vina, Stubice, Hrvatsko, Zagorje. 229 10-2

Tovarna kravati Hribar v Slovenjgradcu išče stalnega potnika za Jugoslavijo in korespondentnjo. 3-3

Ali kašljate? Edino sredstvo je „Pekto“ katero pri prehlajenju proti kašlju

!! pomaga !! Glavna zaloga med. drogerija ADRIJA, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 5. 222 Cena škatlic 4 K. 3-2

Amerikansko strojno olje Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje za avtomobile, lahko; olje za cilindre, izredno teško; olje za cilindre; olje proti prahu. 57 104-50 Glavna zaloga: Medić, Rakove & Zankl, d. z o. z. prej A. Zankl novi sinovi.

Priporočamo domače tvrdke: Mali trgovski in obrtni glasnik. Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.

Puškarji: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6. Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.] Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.] Trgovine: Dorenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8. Rogelj Marija, manufaktura, Sv. Petra cesta 38.

Imam na zalogi več sto hektolitrov izbernega rdečega dolenjca 315 leta 1920. a K 19- za I klar. 3-3 MILKO JESIH veletrgovina vina, Ružnik-Ljubljana.

Najnižje cene! Jos. Stopar manufakturna trgovina 311 3 Ljubljana, Dunajska cesta št. 5 Najnižje cene!

Tvrška G. Besednik in drug, Ljubljana, Prešerova ul. 5 specialna trgovina in industrija priporoča svoje bogato zalogo protez, zdravniškega orodja, trebušnih in kilnih pasov, gumijastih nogavic in koleno za nogometanje, poveže za krone žile, klistire, irigatorje, gumijaste platne za v postelje, mesečne obveze in vse obveze za rane. Brušenje in nikičanje. 233 4-4

Naročajte Ljubljanski Zvon letnik 1921. Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposloveni mesečnik. Novi letnik bo prinašal celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izide v popolnoma novi opremi. 208 18 Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Izhaja vsak mesec. Upravništvo Ljubljanskega Zvona Ljubljana, Sodna ulica 6.

Prvovrstna sveža slanina (špeh) po 44 do 46 K za kilogram se dobi samo na Predovičevi, Smoljanovi in Krašovčevi stojnici v Solskem drevoredu.

Naročajte spise o naši državi: ALBIN OGRIS, Borba za jugoslovansko državo. Cena K 32- , po pošti K 1 80 več. Dokumenti o jadranskem vprašanju. Cena K 18- , po pošti K 1 80 več. STEFAN SAGADIN, Naš sadašnji ustavni položaj. Cena K 16- , po pošti K 1 80 več. ANTON MELIK, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del K 18- , II. del K 42- , po pošti oba zvezka skupaj K 5 40 več. 208 4 Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana. 40 26-12 Stroji za obdelovanje lesa, vodne turbine, žage, hidravlični regulatorji, stiskalnice za klobuke, transmisije, kovinski izdelki, armature, sesaljske, ognjegasne brizgalne, zvonovi, elektrotehnične potrebščine, elektromotorji.

„JADRAN“ d. z o. z. 21 104-50 Ljubljana, Dunajska cesta št. 9 ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah: Pšenično moko prvovrstno बनाško, koruzo, oves, pšenične otrobe, pšenično moko za krmo, proseno kašo, ješprenj, sladkor beli suhi kristal, čečki v kockah, kavo, olje najčistejša namizno, riž, južno sadje vseh vrst, čaj Ceylon, dišave vseh vrst, slive bosanske zravnice sušene, čebulo makovsko, orehe bosanske, petrolej salonski, belo čiščanje, bencin v zabojih, sveče, sol morsk in nemško belo, testenine vseh vrst, kolinsko kavo in praženo ječmenovo kavo, kolomaz jamčeno oljnat izdelek v zabojčkih in škatlicah vseh velikosti, milo pralno, kristalno sodo, portland cement, čevlje moške, češke in ženske, trpežno ročno delo v vseh številkah, ter različne druge blage. Oddaja se le v večjih množinah. Točna postrežba.